

Presentatie 11.3

Welke redenen hebben mensen om af te zien van coloscopie na een afwijkende testuitslag in het Bevolkingsonderzoek darmkanker? (36)

L.S. Bertels¹, P. Lucassen², K.M. Van Asselt¹, E. Dekker¹, H.C.P.M. Van Weert¹, B.J. Knottnerus¹

¹Amsterdam UMC, locatie AMC, AMSTERDAM

²Radboud UMC, NIJMEGEN

Inleiding:

Deelnemers met een positieve fecale immunochemische test (FIT) in het Bevolkingsonderzoek darmkanker hebben een verhoogd risico op colorectale carcinomen (CRC's) en gevorderde adenomen (6,4% en 35% in 2018). CRC's die door middel van screening worden opgespoord hebben een veel betere prognose dan CRC's die door middel van symptomen worden opgespoord. FIT-positieve deelnemers wordt daarom een coloscopie aanbevolen om CRC's op te sporen. Een deel van de positief gescreende personen houdt zich echter niet aan deze aanbeveling. In het Nederlandse Bevolkingsonderzoek darmkanker, dat een van de hoogste deelnamepercentages ter wereld heeft (73% in 2018), betreft dit 11-14% van de FIT-positieven. Wij onderzochten wat hun motieven zijn.

Methode

FIT-positieve screeningsdeelnemers die niet binnen zes maanden na de FIT-uitslag een coloscopie hadden ondergaan, werden gerekruteerd bij huisartsenpraktijken, in een online nieuwsbrief van een landelijke ouderenorganisatie (ANBO) en via advertenties op social media. We voerden semigestructureerde diepte-interviews uit. De deelnemers werden uitgenodigd om hun verhaal over hun deelname aan de screening te delen, waarna een meer diepgaande verkenning van hun verhaal volgde met behulp van een semigestructureerde interviewgids. De interviews werden in persoon afgenomen, getranscribeerd en gecodeerd in MAXQDA. De data werden thematisch geanalyseerd met open codering (door twee onderzoekers onafhankelijk van elkaar) en constante vergelijking. Het onderzoeksteam besprak het coderingssysteem en de thema's tot er overeenstemming werd bereikt.

Resultaten

Alle 21 deelnemers hadden meerdere motieven voor het niet ondergaan van een coloscopie. We categoriseerden deze in extrinsieke motieven, intrinsieke motieven en een behoefte aan meer gepersonaliseerde zorg. Extrinsieke motieven waren: het hebben van andere gezondheidsproblemen of prioriteiten, praktische barrières, een ervaren negatieve of bagatelliserende houding van de huisarts en financiële argumenten. Intrinsieke motieven waren: afkeer van en angst voor de coloscopie, wantrouwen ten opzichte van de coloscopiekliniek of de screeningsorganisatie, een terughoudende houding ten opzichte van de behandeling van kanker en kankerfatalisme. Alle deelnemers beschreven een lage risicoperceptie voor CRC als een intrinsiek motief. Zij onderbouwden dit met een alternatieve verklaring voor de positieve FIT-uitslag, het niet ervaren van symptomen, zich goed voelen, een gezond leven leiden en een negatieve familiegeschiedenis voor CRC. De behoefte aan meer gepersonaliseerde zorg werd geuit als een conflict tussen het sturende karakter van het screeningsprogramma en het verwachten van gezamenlijke besluitvorming.

Conclusie

Het percentage personen dat geen coloscopie laat doen na een positieve FIT-uitslag kan mogelijk worden verkleind door een meer persoonsgerichte benadering. Dit zou potentiële deelnemers in staat stellen om beter geïnformeerd te worden, hun barrières te bespreken en zich meer betrokken te voelen bij de besluitvorming. Mogelijkheden voor meer persoonsgerichte zorg liggen in het aanpassen van de intakeprocedure voor de coloscopie en/of in het betrekken van huisartsen bij het screeningsprogramma.

- De studie is afgerond
- Deels in huisartsenpopulatie
- Samenwerking huisarts met BVO en potentiële deelnemers
- Staat de huisarts open voor een dergelijke rol?

Samenvatting

FIT-positieve deelnemers aan het Bevolkingsonderzoek darmkanker hebben mogelijk behoefte aan een meer persoonsgerichte benadering. Meer persoonsgerichte zorg en betrokkenheid van de huisarts kunnen mogelijk leiden tot verbeterde besluitvorming.